

چگونه افراد آماتور در بازار بورس و سهام سرمایه گذاری کنند؟

ضمن تایید اقدام شما برای این که پس اندازهای خود را از طریق بازار سرمایه به تولید مولد تبدیل کنید، به اطلاع جناب عالی/ سرکار می رساند که بازار سرمایه در کنار بازده های خوبی که در طی سال های نسبتاً طولانی داشته است، متضمن ریسک نیز می باشد. بنابراین، توصیه های زیر را در نظر داشته باشید و پس از آن اقدام به سرمایه گذاری کنید.

1. در صورتی که پس انداز شما زیر 30 میلیون ریال است، توصیه نمی شود که در بازار سرمایه سرمایه گذاری کنید. بهترین محل برای سرمایه گذاری این وجوه بازار پول یعنی بانک هاست. علت آن است که امکان نیاز فوری شما به این وجوه بسیار بالا خواهد بود، و بهتر است از چنین حداقلی برای پشتوانه زندگی خود استفاده کنید، و این پس اندازها را به شکلی نگاه دارید که نقدشوندگی بالا دارند، و بدون ریسک اند.

2. در صورتی که با مبالغ در اختیار می توانید کاری را شروع کنید که دوست دارید، یعنی خود مستقیماً آن را به یک دارایی سرمایه ای (به یک کار فیزیکی و عملی) تبدیل کنید، به جای این که سهام بخرید، بهتر است همان کار را بکنید. البته، باید مطمئن شوید که در آن کار موفق می شوید. بنابراین، به هیچ وجه توصیه نمی شود که وسیله کار خود را بفروشید و به خرید و فروش سهام بپردازید. مثلاً، توصیه نمی شود کامیون خود را که وسیله کار شماست و یا کارگاه خیاطی، آموزشگاه حرفه ای، مطب و یا شرکت خود را بفروشید و با آن در بازار سرمایه حضور یابید. اول باید کار خود را بتوانید انجام دهید و بعد در بازار سرمایه، پس اندازهای خود را سرمایه گذاری کنید.

3. مسکن ضرورتی تام دارد و برای هر شهروند ایرانی و خانواده او تهیه مسکن امری حیاتی است. بنابراین، اگر بین خرید مسکن و خرید سهام می خواهید تصمیم بگیرید، توصیه می کنیم نسبت به خرید مسکن اقدام کنید. هرگز مسکن خود را نفروشید تا وجوه آن را به خرید سهام اختصاص دهید.

4. اگر حرفه ای نیستید، تسهیلات نگیرید و از دیگران قرض نکنید تا سهام بخرید. به کسانی هم که مدعی اند وجوه شما را به نرخ بالایی از شما دریافت می کنند تا در بازار سرمایه گذاری کنند، وجهی ندهید.

5. اگر تا به حال سهام نخریده اید، مطلع باشید که خرید سهام متضمن دریافت سود، دریافت سهام جایزه، شرکت در جلسات سالیانه ای که مجامع عمومی نام دارد و نیز شرکت در افزایش سرمایه می باشد. بنابراین، باید با این موضوعات ساده که سود چیست، شرکت ها چه گونه افزایش سرمایه می دهند، و چه گونه باید در مجامع عمومی حضور یابید، آشنا شوید. به علاوه، اگر سهام دارید، حتماً در مجامع عمومی شرکت ها حضور یابید تا مراحل کار را فرابگیرید.

6. اگر تاکنون سهامی نخریده اید، توصیه می شود برای مدت چند روز در محل یکی از تالارهای بورس یا تالارهای اختصاصی حضور یابید و در آن محل اطلاعات را دنبال کنید. هم چنین از طریق سایت www.irbourse.com و یا دیگر سایت های شرکت های معتبر کارگزاری و سرمایه گذاری و سایر کسانی که سایت های معتبر دارند، اطلاعات بگیرید و یا روزنامه های اقتصادی را بخوانید. مناسب است اگر بتوانید 10 یا 15 روز قبل از اقدام به خرید سهام، در تالارهای بورس و یا تالارهای اختصاصی کارگزاران حاضر شوید و با فرایند سرمایه گذاری آشنا شوید. اگر تا به حال سهامی نخریده اید، شایسته است در یکی از کلاس های کوتاه مدتی که راهنمای سرمایه گذاری است، شرکت کنید. در حال حاضر، کلاس های متعددی تشکیل می شود.

7. آن گاه که تصمیم به خرید سهام می گیرید، مطلع باشید که سهام دارای ریسک است. بنابراین، به سودآوری شرکت ها و مخصوصاً سودآوری مستمر آن ها (سود عملیاتی) توجه خاص کنید. اگر تا به حال سهام نخریده اید، حتماً از شرکت های بزرگ شروع کنید و بلافاصله وارد خرید سهام شرکت های کوچک و متوسط نشوید (به بندهای 11 و 12 رجوع کنید).

8. از شایعه و دنبال روی و تصمیم گیری براساس شایعه پرهیز کنید. فکر نکنید که در بازار سرمایه معجزه رخ می دهد. ممکن است کسانی در تالارهای بورس و یا در جاهای دیگر باشند که قصد دادن اطلاعات نادرست به شما دارند تا از آن طریق، خود بهره مند شوند. مثلاً، به شما می گویند سهمی را بخرید که وضعیت مناسبی ندارد و شما فردا آن سهم را می خرید، در حالی که ممکن است خود آنان فروشنده آن سهم باشند. یا ممکن است به شما بگویند فلان سهم را بفروشید، در حالی که خودشان فردا خریدار آن سهم باشند. بنابراین، از کسانی که اعتماد دارید مشورت بگیرید و به هیچ

وجه به دنبال شایعات نروید. به دنبال چیزی که در صدگیری نام گرفته است، نروید. اگر قیمت سهمی هر روز دارای نوسان است و تغییرات شدید می کند، چندان به دنبال آن نباشید. به دنبال سهامی باشید که قیمت آن ها ثبات نسبی دارد.

9. اگر مثلاً 10 میلیون تومان دارید، حتماً ترکیبی از سهام را بخرید. اصطلاحاً به این ها سبد سهام می گوئیم. مثلاً 5 سهم بخرید، یعنی 2 میلیون تومان به هر سهم اختصاص دهید. بدین ترتیب، ریسک شما کاهش پیدا می کند. در انتخاب این سهام، از صنایع مختلف سهم بخرید: مثلاً اگر سهم 5 شرکت را از صنایع سیمان، خودرو، پتروشیمی، ساختمانی، مالی، مقاطع کاران بزرگ، گروه های دیگر خریداری کنید، این توزیع به شما کمک می کند تا ریسک خود را کاهش دهید.

10. مصلحت آن است که سهام را به شکل سبدي بخرید که فرد کارشناس و متخصص انتخاب کرده است. به زودی در بازار سرمایه ایران، سبدهایی طراحی شده و به فروش خواهد رسید. یک نوع از این سبدها، صندوق سرمایه گذاری مشاع نام دارد که در دست انتشار است. این ها را در آینده نزدیک خواهیم داشت. آن چه در حال حاضر در دسترس است، سهام شرکت های سرمایه گذاری است.

12. اگر بازار دچار هیجانات شدید شد، یعنی شاخص به شدت نوسان به طرف بالا یا پایین داشت، بهتر است هیچ کاری نکنید. همه افراد با تجربه در چنین دوره هایی نه می فروشند و نه می خرند، بلکه به بررسی بیشتر و گردآوری اطلاعات می پردازند. توجه بفرمایید که بعضی کاهش های شدید قیمت ممکن است به دلیل افزایش سرمایه باشد، و واقعاً قیمت کاهش نیافته باشد.

13. عرضه های اولیه، سهامی است که برای اولین بار به بورس می آید. بعضی از این سهام دولتی است که سازمان خصوصی سازی عرضه می کند، و بعضی از آن ها را بخش خصوصی ارایه می دهد. در طی چندسال گذشته، خرید سهام عرضه های اولیه با سود مناسب همراه بوده است، از این رو، خرید سهام در عرضه های اولیه (به ویژه عرضه های دولتی) قابل توصیه است. البته، عرضه های اولیه نامناسب هم وجود داشته است.

14. به زودی اوراق مشارکت شرکت های پذیرفته شده در بورس نیز منتشر می شود. از آن جا که ناشران این اوراق پرداخت اصل و سود علی الحساب را تضمین می کنند، ریسک این اوراق به مراتب کمتر از سهام است. به علاوه، در مقایسه با اوراق مشارکت دولتی و بانک مرکزی، سود قطعی مورد انتظار این اوراق بالاتر است. بنابراین، توصیه می شود که بخشی از منابع خود را به خرید اوراق مشارکت شرکت ها اختصاص دهید.

15. اگر شما خود را سرمایه گذاری حرفه ای می دانید، و از وضع شرکت های مختلف بورس اطلاع کامل دارید، توصیه های ما به شما مربوط نمی شود. مخاطب این توصیه ها صرفاً سرمایه گذاران غیر حرفه ای اند.

11. سهام را برای چند روز یا چند هفته نخرید. افق سرمایه گذاری بلندمدت داشته باشید، و اگر سهم مطمینی خریده اید، حداقل افق سرمایه گذاری 6 ماهه داشته باشید. از نوسانات گاه به گاه قیمت سهام مطمینی که خریده اید، نگران نباشید.